

Pirkkalan ympäristöyhdistys ry.
 c/o pj Veikko Hahmo
 Hermannintie 33
 33960 PIRKKALA
 puh 0400 630 275
 email pirkkalanymparistoyhdistys@gmail.com

LAUSUNTO
 Pirkkala 28.2.2018

Pirkkalan kunnanhallitus
 Suupantie 11
 33960 Pirkkala
kirjaamo@pirkkala.fi

LAUSUNTO KAAKKOIS-PIRKKALAN OSAYLEISKAVALUONNOKSESTA

Ristiriita maakuntakaavaan

Yleiskaavan tulisi noudattaa ylempää kaavaa, eli maakuntakaavaa. Kaavassa kuitenkin osoitetaan asuinrakentamista n.100 ha alueelle, joka on maakuntakaava 2040:n mukaista lähivirkistysaluetta, joka siis tulisi varata yleiseen virkistys- ja ulkoilukäyttöön. Se myös osoittaa pohjois-etelä suuntaisen tieyhteyden läpi lähivirkistysalueen, joka halkaisisi koko alueen kahtia kulkien myös jopa maakuntakaavassa olevia ekologisia käytäviä pitkin. Koska maakuntakaavassa oleva ns. Puskiaisten oikaisu toteutuessaan halkaisisi saman alueen muutaman sadan metrin päässä itään, olisi näiden yhteisvaikutus alueen luontoon dramaattinen. Teiden väliin jäävä luonto jäisi näin lähes täydellisesti eristyksiin. Kaitalankulman alueella asutus ja tieyhteys katkaisisivat käytännössä kokonaan ekologisen käytävän.

Kaavoittajalle tie on vain ohut viiva paperissa, mutta nykyisen tutkitun tiedon valossa tien vaikutusalue luonnolle ulottuu n. kilometrin matkalle sen molemmin puolin (Tiede lehti 2/2018). Eli käytännössä koko kaava-alueelle.

Näemme tärkeänä, että maakuntakaava 2040:n lähivirkistysaluetta kunnioitetaan, koska se on suunniteltu hyvin sekä luonnon että ihmisten näkökulmasta. Alue on luonnoltaan monipuolinen ja maastoltaan vaihtelevaa. Se on myös saavutettavuudeltaan erinomainen. Luonnon monimuotoisuuden säilymisen kannalta on ensiarvoisen tärkeitä, että alue on suuri ja yhtenäinen ja että sieltä on riittävän leveät yhteydet sitä ympäröivään luontoon. Ihmisten luontoretkeilyn kannalta on tärkeitä, että alue on yhtenäinen ja vailla ympäristön häiriötekijöitä kuten teitä ja niiden mahdollisia ylityksiä, häiritseviä valoja ja ääniä tai mitään muuta joka vie ajatukset pois luonnosta. Tämä lähivirkistysalue on suunniteltu palvelemaan Pirkkalan lisäksi myös ympäristökuntia ja koko kaupunkiseutua. Toivon alueen osalta sitä ei ole kuitenkaan suunniteltu palvelemaan tässä kaavassa mainittua väkimäärää, joten mahdollinen lisäys aiemmin suunniteltuun pitäisi huomioida myös lähivirkistysalueiden kasvattamisena.

Kaavatilaisuuksissa on kerrottu kaavan noudattavan vanhaa maakuntakaavaa, koska työ on aloitettu ennen maakuntakaava 2040:n voimaantuloa. Kaavan laatija on kuitenkin vahvistanut ympäristöyhdistykselle sähköpostilla 18.1.2018, että kaavan lähtökohtana

on ollut maakuntakaava 2040. Ote Pauliina Pelkosen sähköpostista: ”Kaavaluonnosloistuksessa on kohta, jossa maakuntakaavatilanne on esitetty ja lähtökohtana on maakuntakaava 2040”.

Kaavan viranomaisneuvottelujen pöytäkirjan mukaan Pirkanmaan Liiton edustaja Hanna Djupsjöbacka ohjeisti, että Toivion osayleiskaavan aikataulu tulee sovittaa yhteen maakuntakaava 2040 etenemisen kanssa. Tätä taustaa vasten kaavoittajan on täytynyt tietää kumpaa maakuntakaavaa kaavoituksessa olisi pitänyt noudattaa.

Pirkkalan kunta teki maakuntakaavasta muistutuksen, jossa se pyysi Toivion uuden taajama-alueen varausta laajennettavaksi etelän suuntaan. Maakuntakaavoittajan vastineessa todetaan, että *Toivion taajama-alueen merkittävä laajentaminen etelään ei ole mahdollista, sillä Taaporinvuoren merkitys Tampereen kaupunkiseudun eteläosien viherverkostossa on tärkeä, eikä alueiden supistamiselle ole edellytyksiä virkistysalueiden riittävän mitoituksen turvaamiseksi.*

Tiedon puutteesta ei siis ole kyse.

Yllämainituista syistä esitämme, että maakuntakaava 2040 noudatettaisiin niin asuin- kuin lähivirkistysalueidenkin kaavoituksessa mahdollisimman tarkkaan. Näin mahdollistunee koti n. 2500 uudelle kuntalaiselle, joka oli alkuperäinen tavoite. Tämä ratkaisu poistaa myös tieyhteystarpeen kohti Sääksjärveä sekä luontokoulun taakse suunnitellun kokoojatien. Uskomme että hyvällä kaavoituksella ja tuolla asukastavoitteella saadaan aikaan erittäin viihtyisiä ja suosittu asuinalue, jossa asuu tyytyväisiä Pirkkalalaisia.

Ristiriita sijainnissa

Kaava-alue sijaitsee kaupunkiseudun kasvukäytävän ulkopuolella. Tulevaisuudessa raitiotielinjan on kaavailtu jatkuvan myös Pirkkalaan, joten asutusta tulisi keskittää sen suunnitellun reitin varrelle Nuolialantien varteen ja Sankilan alueelle.

Luontoarvot

Kaava huomioi merkittävistä luontokohteista vain osan. Osa on luonnoksen perusteella ’jäämässä rakentamisen alle’ tai ’menossa putkeen’. Tai niiden ympärille on jätetty mittättömät suojavyöhykkeet.

Liito-orava Liito-orava kartoitus on tässäkin kaava-aineistossa puutteellinen. Siinä kuitenkin todetaan seuraavasti: **”aiemmissä selvityksissä (mm. Korte 2004) havaituilla lajin esiintymispaikoilla on suoritettu metsähakkuita, joiden seurauksena laji on hävinnyt alueelta”** Tämä sama ilmiö on tullut esiin myös kuntamme muiden alueiden kaavoituksessa. Luontokartoitusten tehtävänä on mm. antaa kaavoittajalle tietoa alueesta, jotta kaavoittaessa ei vaaranneta suojeltuja lajeja ja niiden elinpiiriä. Nyt ollaan tilanteessa, jossa käyttötarkoitus on kääntynyt päinvastaiseksi ja luontoa muokataan kartoitusten pohjalta kaavoitukselle sopivaksi. Tähän pitää saada muutos.

Pirkkalan kunnan sivustolla ympäristönsuojeluviranomaisten tehtävästä mainitaan seuraavasti: ”Kunta voi edistää luonnonsuojelua ylläpitämällä ja hoitamalla suojelualueita, inventoimalla luontotyyppejä sekä kartoittamalla suojeltavien eliölajien esiintymistä.” Esitämme, että tämä tehtävä päivitetäisiin seuraavasti: *Kunta **edistää** luonnonsuojelua ylläpitämällä ja hoitamalla suojelualueita, inventoimalla luontotyyppejä, kartoittamalla suojeltavien eliölajien esiintymisiä ja **huolehtimalla niiden suojelusta.*** Näin rooli muuttuisi aktiiviseksi tekemiseksi ja luontokartoitusten käyttötarkoitus muuttuisi lainmukaiseksi.

Lepakot Lepakkokartoituksen mukaan alueella on ainoastaan niiden ruokailu- ja liikkumisaalueita, ei yhtään aluetta, jossa ne lisääntyisivät ja levähtäisivät. Tulos ei kuulosta uskottavalta.

Lepakkojen ruokailualueita on asuinalueiksi merkittyjen alueiden kohdalla. Samoin Pyramiitinnotkossa. Koska kaikki Suomessa tavattavat lepakkolajit kuuluvat EU:n luontodirektiivin liitteessä IV (a) lueteltuihin tiukkaa suojelua vaativiin lajeihin, luonnonsuojelulain 49 §:n kiellot koskevat niitä.

Luontokartoitus ohjeistaa jättämään kaikki siinä mainitut lepakoiden käyttämät alueet rakentamisen ulkopuolelle. Kaavassa kuitenkin osoitetaan rakentamista myös niille.

Kohde 4 Saukonoja ”seudullisesti arvokas” Saukonojan varsi on potentiaalinen liitoravakohde ja luonoltaan hieno ja arvokas. FCG:n mukaan siitä saisi yhdessä Pyramiitinnotkon puronvarren kanssa hienon lehtokokonaisuuden Metso-ohjelmaan. Tästä vinokista kannattaisi ottaa vaarin.

Kohde 8 Puro ja puronvarsimetsä ”Uhanalaiset, suojeltavat ja silmälläpidettävät luontotyytit: Metsälain 10 § mukainen metsäluonnon erityisen tärkeä elinympäristö, havumetsävyöhykkeen kangasmaiden latvapurot (VU) Arvoluokka: Paikallisesti arvokas. Lainaus ’FCG luontoselvitys’.

Asuinalue piirretty aivan kiinni ilman arvoistansa suojavyöhykettä.

Kohde 9 Puro ja puronvarsimetsä ”Metsälain 10 § mukainen metsäluonnon erityisen tärkeä elinympäristö, havumetsävyöhykkeen kangasmaiden latvapurot (VU) Arvoluokka: Paikallisesti arvokas” Lainaus ’FCG luontoselvitys’.

Asuinalue piirretty päälle.

Kohde 2 Pienialainen lehmusmetsikkö ”Uhanalaiset, suojeltavat ja silmälläpidettävät luontotyytit: Luonnonsuojelulain 29 § mukainen suojeltava luontotyyppi Arvoluokka: Seudullisesti arvokas.” Lainaus ’FCG luontoselvitys’.

Asuinalue piirretty päälle.

Kohde 10 Saukkolampi ” Selvitysalueelle sijoittuva alle hehtaarin kokoinen Saukkolampi täyttää vesilain 15 a §:n mukaan turvatun luontotyyppin ehdot ja lukeutuu näin **valtakunnallisesti** arvokkaisiin kohteisiin...” Lainaus ’Pirkkalan Saukkolammen-Taaporinvuoren alueen luontoselvitys’.

Asuinalue on piirretty aivan lammen rantaan kiinni.

Kohde 12 Puro ja puronvarsimetsä ”Uhanalaiset, suojeltavat ja silmälläpidettävät luontotyypit: Metsälain 10 § mukainen metsäluonnon erityisen tärkeä elinympäristö, havumetsävyöhykkeen kangasmaiden latvapurot (VU), vanha kuusivaltainen lehtomainen kangas (NT). Arvoluokka: Paikallisesti arvokas.” Lainaus ’FCG luontoselvitys’.
Asuinalue piirretty aivan kiinni ilman suojavyöhykettä.

Kohde 19 Ojittamaton isovarpuräme ”Uhanalaiset, suojeltavat ja silmälläpidettävät luontotyypit: Isovarpuräme (NT) Arvoluokka: Muu arvokas luontokohde.” Lainaus ’FCG luontoselvitys’.
Tie piirretty kulkemaan keskeltä suota.

Valtakunnallinen arvo

Kaava-alueella sijaitsee upea Suomen Luonnonsuojeluliiton valitsema **Luontohelmi-**alue. Alueesta tekee erityisen sen monipuolinen ja hyvin säilynyt luonto upeine kallioineen. Siellä on useita puroja, jotka laskevat pieniin lampiin, on suota, vanhaa metsää ja monipuolista kasvillisuutta, jotka tarjoavat ravintoa ja pesäpaikkoja suurelle joukolla erilaisia eliöitä. Alueella risteilee myös hyvä polku- ja latuverkosto. Kävijämäärät ovat kasvaneet jyrkästi viime vuosina. Siellä kulkiessa ei silmiin osu rakennuksia tai katuvaloja, ei kuulu liikenteen melu, ei tarvitse kävellä välillä asfaltilla; tunnelma on aidon erämainen ja tämä tekee liikkumisesta elvyttävää ja aidosti stressiä poistavaa. Siis juuri sellainen alue ja luonto, jonka vuoksi turistit tulevat nykyään sankoin joukoin Suomeen. Olisi järjetöntä tuhota näin arvokasta aluetta, jota rahalla ei voi ikinä saada. Pirkkalan tulisikin miettiä uusi tulokulma tähän kaava-alueeseen, jossa huomioitaisiin alueen erityispiirteet ja ymmärrettäisiin, että Pirkkalasta voisi sittenkin tulla myös matkailukunta. Yhdessä Muinais-Pirkkalan kanssa Luontohelmialue voisi toimia myös matkailukohteena. Sarankulmaan rakentuva hotelli tukee myös tätä visiota.

Kunnan väkimäärän kasvaessa on erityisen tärkeätä, että meillä on hyvät lähiluontopalvelut. Se on suurin vetovoimatekijä, kun houkutellaan kuntaan uusia veronmaksajia. Hyvät lähiluontopalvelut on myös paras keino ylläpitää kuntalaisten terveyttä. Maakuntakaavoittajalla lienee ollut mielessään edellä mainittuja syitä kaavoittaessaan alueelle virkistysalueita.

Pirkkalan ympäristöyhdistys ry, puolesta

Veikko Hahmo

Veikko Hahmo
puheenjohtaja

Pirkko Huovila

Pirkko Huovila
sihteeri